

El resultats electorals a Girona: diferents, però no tant

Macià Serra i Serra
Professor de Ciència
Política a la UdG

Les comarques gironines són una circumscripció electoral a les eleccions al Parlament i al Congrés, per tant escullen els seus propis diputats i diputades. Com és el comportament electoral dels electors i electores gironins? En aquest article es mostren algunes dades i s'apunten alguns elements per intentar fer-ne una aproximació. Així, es podrà comprovar quines diferències hi ha quan es compara la província de Girona i el conjunt del principat de Catalunya, però també es veurà com hi ha moltes realitats diverses a les comarques de Girona.

No és la voluntat d'aquest article fer un repàs exhaustiu a tots els comicis celebrats des de la restauració de l'autogovern, però la Taula 1 ens permetrà il·lustrar algunes constants en el comportament electoral a la circumscripció de Girona i compararlos amb el resultat de Catalunya. La taula mostra el percentatge de cada candidatura al conjunt del país, a la circumscripció de Girona, i la diferència entre aquestes dues en les primeres eleccions (1979), unes de mig camí (2003), i les últimes (2018).

Taula 1. Resultats electorals en tres eleccions al Parlament de Catalunya

Candidatures	1980			2003			2017		
	% Catalunya	% Girona	% Diferència	% Catalunya	% Girona	% Diferència	% Catalunya	% Girona	% Diferència
CiU/JxCat	27,83	37,12	9,29	30,94	38,67	7,73	21,66	36,69	15,03
PSC	22,43	19,64	-2,79	31,16	23,65	-7,51	13,86	8,62	-5,24
PSUC /ICV /CeC-P	18,77	9,34	-9,43	7,28	5,34	-1,94	7,46	4,03	-3,43
CC-UCD /PP	10,61	10,64	0,03	11,89	8,07	-3,82	4,24	2,83	-1,41
ERC	8,9	15,16	6,26	16,44	21,9	5,46	21,38	21,7	0,32
C's							25,35	19,53	-5,82
CUP							4,46	5,31	0,85
Participació	61,34	67,72	6,38	62,54	65,27	2,73	79,04	79,16	0,12

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Generalitat de Catalunya

Com a tota Catalunya, també a la circumscripció de Girona la situació va ser força estable durant 30 anys (del 1980 al 2010), i és a partir de llavors que s'han produït molts canvis. En primer lloc podem observar la participació, que era lleugerament superior a la província de Girona que al conjunt de Catalunya, el que permet dir que l'abstenció diferencial (aquelles persones que normalment no voten a les eleccions al Parlament però sí que ho feien a les eleccions al Congrés, i normalment ho feien votant el PSOE) apareixia amb menys força a la província de Girona, en línia amb les explicacions més comunes que assenyalen que era un fenomen força metropolità (Liñeira & Vallès, 2014; Riba, 2000). No obstant, un cop ha desaparegut l'abstenció diferencial (de fet potser podríem parlar de la *participació diferencial* ja que en les dues darreres eleccions al parlament han participat més electors que no a les eleccions al Congrés), la participació en la província de Girona és molt semblant a la del Principat de Catalunya.

Si ens fixem pròpiament en els resultats, podem observar que els partits d'àmbit català sense vinculació amb altres partits d'àmbit estatal (CiU, ERC, CUP, JxCAT...), obtenen més bons resultats a la província de Girona, i simètricament, els partits d'àmbit estatal o amb vinculacions amb formacions estatals hi obtenen pitjors resultats.

No obstant això, aquest fenomen no afecta en el mateix grau a tots els partits. El partit que té un suport més diferent entre Girona i la resta de Catalunya va ser CiU i actualment JxCat. En moltes eleccions hi va haver un diferencial de més de 10 punts percentuals de diferència entre ambdós resultats. De fet, durant

"Com a tota Catalunya, també a la circumscripció de Girona la situació va ser força estable durant 30 anys (del 1980 al 2010), i és a partir de llavors que s'han produït molts canvis."

els anys 80 i principis dels 90, CiU obtenia més del 50% dels vots de la província, un fet molt poc habitual en sistemes electorals proporcionals amb més de 5 partits amb representació. En canvi ERC i la CUP, tot i que també obtenen millors resultats a Girona que a la resta de Catalunya, ho fan en una proporció molt més modesta.

Els altres partits gaudeixen de menys suport a la província de Girona, amb diverses diferències però que mai no arriben al 10% i rarament al 5%. El PSC és el partit que s'ha vist més afectat per aquesta diferència, ja que els hereus polítics del PSUC i el PP normalment han obtingut menys suport i per tant les diferències no han sigut tan importants. De totes maneres, a causa de l'elevat nombre d'escons de la circumscripció (17), en la majoria d'ocasions tots els partits presents al Parlament de Catalunya han obtingut representació a la província de Girona, si han superat el llindar del 4 o 5% dels vots.

Però la província de Girona no és un tot homogeni sinó que hi ha moltes realitats socials, culturals i econòmiques. La Taula 2 ens mostra els resultats de les eleccions al Parlament en diversos municipis de la província. No són una mostra representativa, però permeten aproximar-nos a diferents municipis, situats en àmbits geogràfics i característiques socials diferents. Hem optat per la taula enlloc del mapa perquè permet mostrar els resultats d'una forma una mica més completa que no un mapa, on només veuríem el partit guanyador.

Taula 2. Resultats de les eleccions al Parlament 2017 en alguns municipis

	Província	Girona	Aiguaviva	Rupià	Blanes	Roses
Població	755.716	99.013	779	264	38.813	19.216
JUNTsxCAT	36,69%	36,85 %	50,69%	39,66%	18,85%	22,15%
ERC-CatSí	21,70%	18,65 %	23,77%	24,58%	18,22%	18,46%
C's	19,53%	19,72 %	11,39%	6,15%	30,38%	36,24%
PSC	8,62%	9,57%	4,52%	3,91%	15,37%	10,71%
CUP	5,31%	6,66%	5,30%	18,99%	3,27%	2,15%
CatComú-Podem	4,03%	4,23%	1,77%	4,47%	8,20%	4,28%
PP	2,83%	3,01%	2,16%	0,56%	3,98%	4,56%

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Generalitat de Catalunya

Aiguaviva i Rupià són dos pobles d'interior i de pocs habitants que es comporten d'una manera semblant a la majoria de municipis petits d'interior: el suport als partits independentistes se situa per sobre del 70% dels electors. Algunes ciutats mitjanes d'interior com Banyoles, Ripoll o Olot tenen un comportament força similar. En canvi en municipis més grans, i sobretot els que van créixer perquè els anys 60 van rebre força població procedent del sud d'Espanya, els partits independentistes no obtenen tan bons resultats. Per exemple en els grans municipis de la Costa Brava com Roses, Lloret i Blanes, però també a Palafrugell, Sant Feliu de Guíxols o Figueres, els partits independentistes es troben al voltant del 40 o 50% de suport.

Creiem que quan analitzem el comportament electoral als municipis gironins hi ha dues dimensions rellevants: costa-interior i mida del municipi. Els petits municipis de l'interior és on els partits independentistes solen obtenir més bons resultats, i en les grans poblacions de costa a la inversa. Entremig es troben nombroses poblacions diferents característiques socials amb traducció electoral: des de la ubicació fronterera de la Jonquera o Portbou a la proximitat amb Barcelona d'algunes poblacions de la Selva, de la presència de persones que van venir els anys 60 en alguns barris, a la presència de la immigració més recent. De municipis compactes a d'altres on hi ha nombroses urbanitzacions, les realitats són moltes i variades. És més, si afinéssim l'anàlisi a les seccions electorals (unitats geogràfiques al voltant de 1000 electors), podríem veure com en molts municipis es podrien identificar zones o barris que es comporten electoralment de manera ben diferent. Així, en la majoria de municipis més grans de 20.000 habitants trobaríem barris on darrerament guanya clarament C's mentre que en d'altres els partits independentistes obtenen més del 70% del suport.

Si ampliéssim l'anàlisi a les eleccions al Congrés, veuríem com a les comarques gironines el vot dual (aquells electors que votaven CiU a les del Parlament i PSOE al Congrés) va existir, però amb menys força que a la resta de Catalunya. Per exemple a les eleccions del 1982 Girona va ser l'única circumscripció de Catalunya, i una de les úniques de l'estat, on el PSC-PSOE no va guanyar. Actualment aquest vot dual segueix existint tot i que segurament afecta més a d'altres partits com ERC i en Comú-Podem. Però a les eleccions al Congrés la circumscripció de Girona només reparteix 6 escons (abans 5). Durant els anys vuitanta i noranta només obtenien representació el PSC i CiU,

"Creiem que quan analitzem el comportament electoral als municipis gironins hi ha dues dimensions rellevants: costa-interior i mida del municipi."

però en les dues darreres eleccions ja han obtingut representació quatre partits (ERC, PDeCAT, PSC i EC-P). El PP només ha obtingut representació a la circumscripció de Girona quan ha assolit la majoria absoluta al Congrés dels diputats (2000 i 2011).

Així doncs, en la darrera dècada la fragmentació del vot i la pèrdua de suport dels dos grans partits (CiU i PSC), fenomen que succeeix a la resta de Catalunya, a Espanya i a d'altres estats europeus (Best, 2010), també es produeix a Girona. En aquest sentit, Girona no és cap excepció.

En aquesta petita aproximació hem mostrat que la província de Girona té un comportament electoral una mica diferent que el conjunt de Catalunya. Els partits actualment independentistes obtenen més suport que al conjunt de Catalunya. Històricament el patit amb una diferència més gran ha estat CiU. Pel que fa a la geografia, les categories de costa i interior són més útils per l'anàlisi que no els límits comarcals. Els municipis grans de la costa tenen un comportament polític similar al de l'àrea metropolitana de Barcelona. En canvi els d'interior s'assemblen més als municipis de gran part de les comarques d'interior de les províncies de Barcelona, Lleida i Tarragona. La mida del municipi també importa: en els municipis més petits l'independentisme hi té una força molt majoritària, superior al 70 o 80%. En canvi als municipis més grans, hi ha una major fragmentació.

BIBLIOGRAFIA

Best, R. E. (2010). Increasing irrationality? The equilibrium relationship between electoral and legislative party system size, 1950–2005. *Electoral Studies*, 29(29), 105–116.

Liñeira, R., & Vallès, J. M. (2014). Abstención diferencial en Cataluña y en la Comunidad de Madrid: explicación sociopolítica de un fenómeno urbano. *REIS*, (146), 69–92.

Riba, C. (2000). Voto dual y abstención diferencial. Un estudio sobre el comportamiento electoral en cataluña. *REIS*, (91), 59–88.